

Faunafonds



Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
1 Inleiding	6
2 Positie van het Faunafonds	7
2.1 Bestuurlijke ontwikkelingen	7
2.2 Voorbereiding decentralisatie verantwoordelijkheid taken naar provincies	7
3 Het Faunafonds.....	8
3.1 Kerntaken	8
3.2 Bestuur	8
3.3 Bedrijfsvoering	9
3.4 Financiering	9
4 Uitvoering kerntaken	10
4.1 Tegemoetkoming in faunaschade	10
4.1.1 Ontvangen tegemoetkomingsaanvragen	10
4.1.2 Verleende tegemoetkomingen.....	11
4.1.3 Bezwaar en beroep.....	12
4.2 Adviezen aan de Staatssecretaris en gedeputeerde staten	14
4.2.1 Adviezen Staatssecretaris.....	14
4.2.2 Adviezen aan colleges van Gedeputeerde Staten	14
4.3 Onderzoek en voorlichting	15
4.3.1 Commissie Onderzoek	15
4.3.2 Onderzoeksprojecten	16
4.3.3 Voorlichting	17
4.4 Overige taken van het Faunafonds	18
5 Financieel verslag.....	20
5.1 – Balans per 31 december 2016.....	20
5.2 – Staat van baten en lasten over het jaar 2016	21
5.3 – Grondslagen voor de financiële verslaggeving.....	23
5.4 – Toelichting op de balans per 31 december 2016	26
5.5 – Controleverklaring.....	34
BIJLAGEN	37
BIJLAGE 1: Samenstelling bestuur Faunafonds	39
BIJLAGE 2: Samenstelling secretariaat BIJ12–Faunafonds	40
BIJLAGE 3: Overzicht verleende tegemoetkomingen per provincie in 2016.....	41
BIJLAGE 4: Rekening Courant-overzicht	43

Voorwoord

Voor u ligt het laatste jaarverslag van het Faunafonds. Met het in werking treden van de Wet natuurbescherming is het Faunafonds opgehouden te bestaan. Desondanks blijven de meeste taken van het Faunafonds bestaan.

De provincies zijn vanaf 1 januari 2017 wettelijk verantwoordelijk geworden voor het verlenen van tegemoetkomingen in faunaschade. De uitvoering van deze taak, inclusief bezwaar en beroep, is door de provincies gemandateerd aan BIJ12. De voorlichtings- en onderzoekstaken van het Faunafonds zijn niet opgenomen in de nieuwe wet. De provincies voelen zich echter wel verantwoordelijk voor deze taken en hebben ook deze bij BIJ12 belegd. In 2016 is gewerkt aan het voorbereiden op de nieuwe situatie en de vereffening van het Faunafonds. Dit wordt in 2017 verder afgewikkeld, waarbij de directeur van BIJ12 als vereffenaar zal optreden.

In dit laatste jaarverslag leg ik verantwoording af over de in 2016 door het Faunafonds uitgevoerde taken.

Tot slot bedank ik het bestuur van het Faunafonds. Zij hebben vanuit hun expertise de transitiefase met daadkracht begeleid waarbij er ruimte was voor een gepast afscheid van het Faunafonds en er tegelijkertijd gewerkt kon worden aan een solide toekomstperspectief voor het werk van BIJ12-Faunafonds.

Tjeerd Kampstra
De vereffenaar van het Faunafonds

1 Inleiding

Jaarlijks bracht het bestuur van het Faunafonds een jaarverslag uit. Enerzijds omdat dit een wettelijke verplichting was, vastgelegd in artikel 91, eerste lid van de Flora- en faunawet, anderzijds omdat dit voor het bestuur een goede gelegenheid was zich aan een breder publiek te presenteren met het werk dat door het Faunafonds dat jaar was verzet. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af aan zijn opdrachtgevers (de Staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken en de colleges van gedeputeerde staten van de provincies) over het beleid dat het bestuur het afgelopen jaar heeft gevoerd en over de besteding van de gelden, die aan het bestuur van het Faunafonds ter beschikking zijn gesteld.

Dit is het laatste jaarverslag van het Faunafonds, dat door de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 is opgehouden te bestaan.

2 Positie van het Faunafonds

2.1 Bestuurlijke ontwikkelingen

Vooruitlopend op de nieuwe Wet natuurbescherming hebben het Ministerie van Economische Zaken en de provincies afgesproken dat inhoudelijke verantwoordelijkheid de taken zoals vastgelegd in de Flora- en faunawet, door de provincies wordt vormgegeven. Het bestuur van het Faunafonds heeft met het oog daarop besloten terughoudend op te treden ten aanzien van mogelijke beleidsveranderingen van het Faunafonds. Het bestuur heeft zich in 2016 gericht op de correcte uitvoering van de wettelijke taken. Inmiddels is de Wet natuurbescherming op 1 januari 2017 inwerking getreden.

Het secretariaat van het Faunafonds is vanaf 1 januari 2014 overgegaan naar de provincies; dit werd het ondergebracht bij de gezamenlijk uitvoeringsorganisatie BIJ12 in Utrecht. Het secretariaat is vervolgens door het bestuur gemandateerd om alle gevallen van tegemoetkomingsaanvragen af te doen en dit af te handelen conform de vastgestelde beleidsregels.

2.2 Voorbereiding decentralisatie verantwoordelijkheid taken naar provincies

Door de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is het zelfstandig bestuursorgaan en de publiekrechtelijke rechtspersoon Faunafonds per 1 januari 2017 opgehouden te bestaan. De provincies zijn vanaf 1 januari 2017 verantwoordelijk geworden voor het verlenen van tegemoetkomingen in faunaschade. De uitvoering van deze taak, inclusief bezwaar en beroep, is door de provincies gemandateerd aan BIJ12. De voorlichtende- en onderzoekstaken van het Faunafonds zijn niet opgenomen in de nieuwe wet. De provincies voelen zich echter wel verantwoordelijk voor deze taken en hebben deze bij BIJ12 belegd. In 2016 is gewerkt aan het voorbereiden op de nieuwe situatie en de vereffening van het Faunafonds. Dit wordt in 2017 verder afgewikkeld.

3 Het Faunafonds

3.1 Kerntaken

De kerntaken van het Faunafonds staan vermeld in artikel 83 van de Flora- en faunawet. Het betrof:

- het bevorderen van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade door dieren behorende tot beschermde inheemse soorten
- het doen van onderzoek en geven van voorlichting omtrent maatregelen ter voorkoming en beperking van schade door dieren
- het in daarvoor in aanmerking komende gevallen op verzoek verlenen van een tegemoetkoming in de schade die dieren behorende tot beschermde inheemse soorten hebben veroorzaakt aan bedrijfsmatig geteelde landbouwgewassen of bedrijfsmatig gehouden landbouwhuisdieren
- het op verzoek geven van adviezen aan de Minister Economische Zaken en aan de colleges van Gedeputeerde Staten over aan hen bij wet opgedragen taken. Bijzonder in de advisering aan de Minister is onder meer het wettelijk verplichte Faunafondsadvies over het Faunabeheerplan van het Kroondomein en de hoogte van de jachtaktebijdrage

Naast deze wettelijke taken verrichtte het Faunafonds een aantal van de wettelijke taken afgeleide taken. Dit betrof onder meer:

- het taxeren van dassenschade t.b.v. dassenovereenkomsten
- het uitvoeren van de oktobergrasregeling in Gelderland en Noord-Holland
- uitvoeren van automatische taxaties in ganzenfoerageer- en -rustgebieden voor de provincies Friesland, Gelderland en Groningen
- het onderhoud van ca. 150 km raster op de Veluwe;
- het leveren van een financiële bijdrage aan de verjaging van rotganzen op Texel
- uitvoeren van de ganzenregeling voor de provincies Groningen, Friesland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant

Het Faunafonds kan, op verzoek van de Minister van EZ of een provincie, incidenteel extra taken verrichten. Uitgangspunt is dat al deze taken op een rechtmatige en doelmatige wijze worden uitgevoerd en dat de kwaliteit van de beslissingen en de adviezen (inhoudelijk en juridisch-procedureel) hoog is.

Kernbegrippen, die als leidraad dienden bij de invulling van de taken van het Faunafonds als organisatie en de vormgeving van de werkprocessen zijn: deskundigheid, betrouwbaarheid, transparantie, klantgerichtheid met behoud van onafhankelijkheid, bedrijfsmatigheid, proactief handelen en maatschappelijke aanvaardbaarheid.

3.2 Bestuur

De leden van het bestuur van het Faunafonds zijn afkomstig uit kringen van de landbouw, de jacht en natuurbescherming en zijn deskundig op het gebied van het beheer van soorten en het bestrijden van schade. In het bestuur hebben voorts zitting een persoon uit kringen van de wetenschap met deskundigheid ten aanzien van gedragsecologie en een persoon afkomstig uit kringen van de

dierenbescherming met deskundigheid ten aanzien van dierenwelzijn. Voorts heeft een adviseur namens de gezamenlijke provincies zitting in het bestuur. Met deze brede samenstelling zijn alle aspecten van het faunabeheer in het bestuur ondergebracht. Deze samenstelling en de wettelijke verankering van het Faunafonds in de Flora- en faunawet geven de personen die lid zijn van het bestuur een onafhankelijke status. Het Faunafonds stelt jaarlijks een begroting op en publiceert een jaarrekening en jaarverslag onder andere op de website van het BIJ12 (www.bij12.nl/faunafonds). De samenstelling van het bestuur in 2016 is in bijlage 1 van dit verslag opgenomen.

3.3 Bedrijfsvoering

Secretariaat

Het secretariaat van het Faunafonds, hierna BIJ12-Faunafonds, maakt sinds 2014 deel uit van de provinciale uitvoeringsorganisatie BIJ12. Het aantal medewerkers, dat eind 2016 voor het secretariaat van het Faunafonds werkzaam was, bedroeg veertien. De personele samenstelling van het secretariaat is opgenomen in bijlage 2 van dit jaarverslag.

Administratieve organisatie

De administratieve organisatie (AO) van het Faunafonds is onderdeel van de AO van BIJ12. In de AO is vastgelegd welke functionaris voor welke taken verantwoordelijk is en hoe de routing van bepaalde werkzaamheden verloopt. De AO is verankerd in elk van de uitvoeringsprocedures en wordt door alle medewerkers gebruikt. Voorts maakt de accountant gebruik van de AO bij controle van de jaarrekening.

Informatisering en automatisering

Tegemoetkomingsaanvragen worden ingediend via de website www.faunaschade.nl. Deze website is in beheer bij een extern bedrijf. Via deze site kunnen grondgebruikers een schade melden en een tegemoetkomingsaanvraag indienen. Daarnaast kunnen grondgebruikers in alle provincies, behalve Zuid-Holland en Flevoland via dit systeem een ontheffing of machtiging voor aan verjaging ondersteunend afschot aanvragen.

De tegemoetkomingsaanvragen worden door het Faunafonds intern verwerkt in het FF3000 systeem, een op MSAccess en SQL-server gebaseerd automatiseringsprogramma. Voor het beheer en onderhoud van dit programma wordt een extern bedrijf ingeschakeld. In het verslagjaar 2016 zijn in deze procesapplicatie wederom praktische verbeteringen aangebracht. Betalingen verlopen binnen BIJ12 via het boekhoudprogramma Exact.

3.4 Financiering

Op basis van het Decentralisatieakkoord Natuur (september 2011) tussen het Ministerie van EL&I (thans: Economische Zaken) zijn (onder andere) de taken van het Faunafonds gedecentraliseerd. In 2013 is de financiële verantwoordelijkheid al aan de provincies overgedragen, maar werd het budget voor de uitvoering van de taken nog door het ministerie geleverd. Met ingang van 2014 zijn de provincies verantwoordelijk geworden voor de bekostiging van de Faunafondstaken.

4 Uitvoering kerntaken

4.1 Tegemoetkoming in faunaschade

In de Flora- en faunawet is bepaald dat een tegemoetkoming in de schade door dieren behorende tot een beschermde inheemse soort slechts wordt verleend aan een belanghebbende, indien die schade redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. De tegemoetkoming wordt naar billijkheid bepaald. In 2002 heeft de toenmalige Staatssecretaris van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij het bestuur van het Faunafonds verzocht in overeenstemming met haar alsmede met de colleges van gedeputeerde staten van de provincies beleidsregels op te stellen, met inachtneming waarvan het Faunafonds op verzoeken om een tegemoetkoming in de schade door beschermde inheemse soorten zal beslissen. De beleidsregels alsmede de wijzigingen daarop zijn gepubliceerd in de Staatscourant.

In deze beleidsregels is vastgelegd op welke wijze een verzoekschrift faunaschade bij het bestuur moet worden ingediend, aan welke voorwaarden moet zijn voldaan om voor een tegemoetkoming in de schade in aanmerking te komen en in welke gevallen op voorhand reeds is bepaald dat er geen tegemoetkoming in de schade zal worden verleend.

4.1.1 Ontvangen tegemoetkomingsaanvragen

In 2016 heeft het Faunafonds in totaal 4989 tegemoetkomingsaanvragen dossiers aangemaakt. Dit is een sterke stijging ten opzichte van 2015, waarin nog 3528 dossiers waren aangemaakt. Deze stijging is vooral te verklaren doordat in 2016 naast de provincie Friesland, voor het eerst ook voor de provincies Gelderland en Groningen automatische taxaties binnen de ganzenrustgebieden in die provincies hebben plaatsgevonden. Daarnaast is het aantal dossiers toegenomen omdat in opdracht van provincie Friesland weer taxaties op de Waddeneilanden (Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog) hebben plaatsgevonden, waarvoor de afhandeling via het Faunafonds verliep.

Ontvangen aanvragen	Jaar			
	2013	2014	2015	2016
Provincie				
Groningen	107	86	95	101
Friesland	950	956	1069	1412
Drenthe	65	55	50	54
Overijssel	270	262	172	184
Gelderland	900	790	477	1460
Flevoland	36	25	17	27
Utrecht	300	256	168	181
Noord-Holland	1171	1208	783	859
Zeeland	393	359	208	255
Zuid-Holland	377	294	204	210
Noord-Brabant	234	194	116	71
Limburg	323	275	149	172
Totaal	5.123	4.760	3.508	4.989

Tabel 1: aantal ontvangen aanvragen per provincie over de jaren 2013 tot en met 2016

4.1.2 Verleende tegemoetkomingen

In boekjaar 2016 heeft het Faunafonds in totaal € 21.135.313 uitgekeerd aan tegemoetkomingen in faunaschade. Ten opzichte van boekjaar 2015 (€ 19.092.395) is het uitgekeerde bedrag met ruim 2 miljoen euro gestegen. In tabel 2 is voor de boekjaren 2013 tot en met 2016 weergegeven welke bedrag per diersoort(groep) is verleend als tegemoetkoming in de schade. Let wel; de bedragen in deze tabel geeft alleen de uitgekeerde schadebedragen in betreffende boekjaren weer. Vanwege de benodigde tijd voor beoordeling en administratieve afhandeling van dossiers zijn er jaarlijks overlopende dossiers die voor betaling naar het volgende boekjaar doorschuiven.

uitgekeerde tegemoetkoming per diersoort/periode	jaar uitbetaling			
	2013	2014	2015	2016
Bergeend	€ 842	€ 1.731		
Bever	€ 3.452	€ 2.810	€ 8.494	€ 20.600
Brandgans	€ 2.071.083	€ 2.791.599	€ 3.555.149	€ 4.905.334
Canadagans	€ 4.825	€ 4.922	€ 12.320	€ 7.569
Damhert	€ 21.304	€ 15.224	€ 6.052	€ 4.603
Das	€ 203.995	€ 161.956	€ 192.558	€ 99.504
Edelhert	€ 177.921	€ 195.842	€ 160.509	€ 350.634
Ekster	€ 16.343	€ 4.667	€ 1.733	€ 1.397
Fazant	€ 1.204			
Geelgors		€ 342		
Grauwe gans	€ 5.641.793	€ 7.405.878	€ 8.637.393	€ 9.362.103
Haas	€ 7.183	€ 11.179	€ 4.697	
Havik				
Holenduif	€ 457	€ 2.740		
Huismus	€ 132		€ 1.508	€ 1.521
Kauw	€ 80	€ 131		€ 141
Kievit			€ 18	
Kleine rietgans	€ 37.828	€ 54.330	€ 27.779	€ 20.822
Kleine zwaan		€ 1.004	€ 935	€ 6.975
Knobbelzwaan	€ 42.939	€ 57.052	€ 61.489	€ 49.405
Kokmeeuw	€ 2.550	€ 556	€ 305	€ 18.624
Kolgans	€ 1.785.462	€ 2.787.181	€ 4.535.160	€ 4.009.207
Kraanvogel	€ 112			
Zanglijster	€ 9.615	€ 293		€ 1.662
Meerkoet	€ 5.109	€ 12.651	€ 9.410	€ 20.533
Meesachtigen	€ 626.308	€ 451.797	€ 656.771	€ 132.204
Merel	€ 20.999	€ 3.327		€ 2.993
Putter		€ 309		
Ree	€ 1.528	€ 42.033	€ 26.221	€ 11.708
Rietgans	€ 51.446	€ 18.740	€ 42.581	€ 50.853

Roek	€ 33.998	€ 27.129	€ 55.579	€ 18.510
Rotgans	€ 328.575	€ 240.007	€ 402.046	€ 1.174.934
Smient	€ 521.098	€ 534.610	€ 480.377	€ 642.503
Spechtachtigen	€ 196	€ 2.297	€ 21	€ 19
Spreeuw	€ 5.520	€ 1.153	€ 91.994	€ 63.837
Turkse tortel	€ 304			
Vinkachtigen	€ 12.025	€ 824		€ 5.212
Gaai	€ 13.246	€ 7.378	€ 1.827	€ 1.000
Vos		€ 2.100		
Waterhoen		€ 1.693		
Wild zwijn	€ 139.706	€ 97.431	€ 109.548	€ 131.882
Wilde eend	€ 11.338	€ 9.231	€ 2.347	€ 9.086
Wilde zwaan	€ 4.293	€ 5.212	€ 5.660	€ 8.744
Wolf			€ 1.515	€
Zilvermeeuw		€ 946	€ 399	€ 277
Zwarte kraai		€ 2.883		€ 917
Totaal	€ 11.804.809	€ 14.961.188	€ 19.092.395	€ 21.135.313

Tabel 2: Verleende tegemoetkoming per diersoort(groep) over de boekjaren 2013 tot en met 2016.

NB. De opbouw van het totaalbedrag van € 21.135.313 wordt toegelicht in Hoofdstuk 5.3 onder Wettelijke taken - Schadetegemoetkomingen schade beschermde inheemse diersoorten.

In lijn met de voorgaande jaren nam de schade door ganzen toe. Hiermee blijven ganzen verreweg de grootste post. Ruim 92 procent van het tegemoetkomingsbedrag dat in 2016 is uitbetaald is uitgekeerd als gevolg van ganzenschade. Vooral de grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen hebben een belangrijk aandeel hierin.

Wat opvalt, is dat het Faunafonds meer heeft uitgekeerd aan schade door rotganzen en brandganzen. De reden hiervoor is dat het Faunafonds, in tegenstelling tot de voorgaande jaren (2012 t/m 2015), de schade op de Waddeneilanden Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog weer heeft uitgekeerd aan de hand van taxatierapporten. In de periode hiervoor werden was er sprake van een lumpsum financiering via ANV De Waddenvogels die daaruit de agrariërs op deze eilanden compenseerde.

Verder valt op dat de schade door meesachtigen is gedaald. Dit is te verklaren doordat het Faunafonds in 2016 een tegemoetkoming ter hoogte van maximaal 30 procent van de getaxeerde schade kon verstrekken, waar dit in 2015 nog 60 procent was.

In bijlage 3 van dit jaarverslag is een overzicht opgenomen van de schade per provincie en per diersoort(groep) die is uitgekeerd over het jaar 2016.

4.1.3 Bezwaar en beroep

Indien een aanvrager van een tegemoetkoming in faunaschade het niet eens is met de beslissing op zijn aanvraag, kan hij daartegen een bezwaarschrift indienen bij het bestuur van het Faunafonds. Als

de aanvrager het niet eens is met de beslissing op zijn bezwaarschrift, kan hij beroep instellen bij de rechtbank en vervolgens hoger beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

In 2016 waren twee juristen werkzaam bij BIJ12-Faunafonds, ondersteund door een administratief medewerker. Zij behandelen bezwaarschriften en beroepsschriften inclusief het vertegenwoordigen van het bestuur ter zitting bij de bestuursrechter of de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Daarnaast houden de juristen van BIJ12-Faunafonds zich onder andere bezig met interne advisering, kwaliteitsverbetering van de processen en aanpassingen van de beleidsregels, mandaatverlening en de omvorming van het Faunafonds na inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming.

Afhandeling bezwaarschriften

In 2016 zijn er 203 bezwaarschriften ontvangen (in 2015 waren dat er 157). Hierbij moet worden opgemerkt dat er 67 bezwaarschriften gericht zijn tegen besluiten uit 2015. Het percentage bezwaarschriften (203 in 2016) ten opzichte van het totaal aantal ingediende tegemoetkomingsaanvragen (5989) komt hiermee op 3,4 procent.

In 2016 zijn er 169 bezwaarschriften afgehandeld door het nemen van beslissingen op bezwaar. Dit betrof de beslissing op 94 bezwaren die in 2015 zijn ontvangen. Ongeveer de helft van de bezwaarschriften is gericht tegen de afwijgrond “te laat of niet aanvragen van een ontheffing” en “adequaat gebruik maken van de ontheffing”. Verder was een groot deel van de bezwaren gericht tegen het betalen van het behandelbedrag, het eigen risico, de toepassing van de afbouwregeling voor vogelschade aan fruit en tegen het niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in oktobergras. De overige bezwaren zijn bijvoorbeeld gericht tegen de hoogte van de vastgestelde schade, afwijzingen in verband met pachtovereenkomsten en afwijzingen in verband met schade door vrijgestelde of niet beschermde diersoorten die niet voor een tegemoetkoming in aanmerking komen.

Commissie voor de bezwaarschriften

Het bestuur van het Faunafonds heeft sinds 2013 een Commissie voor de Bezwaarschriften met als taak het bestuur te adviseren bij complexe bezwaarschriften of bezwaarschriften waarin een bijzonder belang speelt of sprake is van een nieuwe vorm van faunaschade. In dit soort gevallen of als de uitleg van een nieuw begrip aan de orde is, wordt gebruik gemaakt van de Commissie. De juristen van de BIJ12-Faunafonds bepalen of een beslissing op bezwaar wordt voorbereid met een advies van de Commissie of door de unit zelf. De Commissie bestaat uit een voorzitter en ten minste twee leden, benoemd door het bestuur en wordt bijgestaan door een secretaris; een jurist van de BIJ12-Faunafonds.

In 2016 is de Commissie eenmaal bijeen gekomen. Zij hebben de bezwaarden gehoord en het bestuur van het Faunafonds geadviseerd over de beslissing op het bezwaarschrift. De Commissie heeft in 2016 1 advies uitgebracht aan het bestuur. Dit was één advies voor 32 bezwaarschriften.

Beroep

In 2016 zijn er acht beroepszaken tegen besluiten van het Faunafonds bij de rechtbank behandeld. In

zes gevallen heeft de rechtbank de beroepen ongegrond verklaard. In twee gevallen is het beroep gegrond verklaard.

Hoger beroep

In 2016 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State 2 uitspraken in hoger beroep gedaan. In beide gevallen is het hoger beroep van de aanvrager ongegrond verklaard.

Klachten

In 2016 werden 5 klachten ingediend en behandeld. De klachten waren: de afhandeling van een schademelding over gestelde wolvenschade, late betaling, de wijze waarop een aanvraag moet worden ingediend, de website en de telefonische bereikbaarheid en communicatie. De klachten zijn informeel opgelost via de klachtcoördinator van BIJ12. De klachtcommissie hoefde hiervoor niet te worden ingeschakeld.

4.2 Adviezen aan de Staatssecretaris en gedeputeerde staten

4.2.1 Adviezen Staatssecretaris

In het jaar 2016 heeft het bestuur van het Faunafonds mede vanwege de decentralisatie van de taken van het Faunafonds geen adviezen uitgebracht aan de Staatssecretaris van Economische Zaken.

4.2.2 Adviezen aan colleges van Gedeputeerde Staten

Provincies zijn wettelijk verplicht om het Faunafonds om advies te vragen over faunabeheerplannen en het verlenen van ontheffingen op basis van artikel 68 van de Flora- en faunawet. In het verslagjaar 2016 zijn 5 (deel)faunabeheerplannen aan het bestuur van het Faunafonds voorgelegd voor advies. Dit betrof deelplannen over ganzen van provincies Noord-Brabant en Limburg, het deelplan ree van provincie Drenthe en de faunabeheerplannen algemene soorten van provincie Noord-Holland en Zuid-Holland.

Op grond van artikel 68 van de Flora- en faunawet kunnen Gedeputeerde Staten, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, ontheffing verlenen van verschillende verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. In tabel 3 is het aantal adviezen opgenomen dat op verzoek van de provincies is verstrekt door het Faunafonds.

Provincie	2013	2014	2015	2016
Groningen	3	1	4	2
Friesland	3	0	8	1
Drenthe	3	2	8	2
Overijssel	8	16	5	3
Gelderland	11	7	6	2
Flevoland	2	10	9	2
Utrecht	10	9	26	17
Noord-Holland	21	14	22	10
Zeeland	32	40	15	18
Zuid-Holland	9	7	15	18
Noord-Brabant	6	4	6	3
Limburg	2	1	4	0
Totaal	110	111	128	78

Tabel 3: aantal verstrekte adviezen voor Faunabeheerplannen en ontheffingen art. 68 Ffwet.

4.3 Onderzoek en voorlichting

4.3.1 Commissie Onderzoek

De Commissie Onderzoek had ook in 2016 tot taak de kwaliteit van het onderzoek te bewaken, waartoe door het bestuur van het Faunafonds is besloten in overeenstemming met het IPO, via de werkgroep Natuurwetgeving en te bezien of het onderzoek in overeenstemming met de afspraken wordt uitgevoerd. Daarnaast had de Commissie een rol bij het ontwikkelen van onderzoeksvragen en het definiëren van nieuwe onderzoeksvorstellen. De secretaris van de Commissie Onderzoek, tevens coördinator kennis en onderzoek van BIJ12, verzorgde het onderzoeksprogramma, rapporteerde aan bestuur en IPO over de voortgang en bewaakte het onderzoeksbudget. De Commissie Onderzoek vergaderde in 2016 vier keer. De Commissie bestond uit onderzoekdeskundigen uit de geledingen natuurbescherming, jacht, dierenbescherming en onderzoek. Sinds 2013 was ook een afgevaardigde van de provincies vertegenwoordigd in de Commissie Onderzoek.

Ook in 2016 heeft de Commissie onderzoeksprojecten geïnitieerd en het bestuur geadviseerd over opdrachtverlening, voortgang en resultaten van het onderzoek. Tevens is publicitaire aandacht gegenereerd voor het onderzoek via de website van BIJ12 en zijn provincies, faunabeheereenheden en andere organisaties betrokken bij het onderzoek en waar nodig de berichtgeving. Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de doelstellingen omschreven in het Meerjarenprogramma Onderzoek Faunafonds 2014-2018 en de in 2016 door de provincies vastgestelde Onderzoeksagenda BIJ12-Faunafonds 2016.

Inzet van de onderzoeksgelden

Afhankelijk van de interesse van andere financiers en de mate waarin onderzoeksprojecten binnen het Meerjarenprogramma van het Faunafonds passen, is het onderzoek soms geheel door het Faunafonds gefinancierd, terwijl in andere onderzoeksprojecten cofinanciering heeft plaatsgevonden. In 2016 is er in totaal € 463.357 aan onderzoeksprojecten door BIJ12-Faunafonds uitgegeven.

4.3.2 Onderzoeksprojecten

Hieronder worden de belangrijkste afgeronde onderzoeken nader toegelicht. Een volledig overzicht van de in 2016 afgeronde en lopende onderzoeken en projecten is te vinden op de website van BIJ12-Faunafonds.

Preventie van vogelschade in de Conference-perenteelt (door CLM Onderzoek en Advies)

De doelstelling van de studie was het op grote schaal bepalen in de praktijk van de effectiviteit van een mechanisch krekelsysteem op het verminderen van de vogel (vooral mezen-)schade in de Conference perenteelt. Het krekelsysteem verminderde de directe vogelschade in de perenteelt in de onderzochte periode van 2014 / 2015 met een factor 2,3 ten opzichte van de delen van percelen zonder krekel. Uitgaande van de geschatte jaarlijkse schade voor de fruittelers woog de voorkomen schade niet op tegen de berekende investeringskosten (arbeids- en aanschafkosten). Het krekelsysteem werd daarom als niet rendabel beschouwd. Voorts bleek dat de werking van het systeem niet betrouwbaar is en installatie en onderhoud tijdrovend. In 2016 is een meerjarig vervolgonderzoek gestart naar de werking van het krekelgeluid in een geluidssysteem. Met de CLM-studie is het inzicht in de effectiviteit van vogelwerende middelen in de fruitteelt vergroot. De uitkomsten van de studie zijn verwerkt in een recent totaaloverzicht van preventieve maatregelen ter voorkoming van mezenschade in fruit dat BIJ12-Faunafonds heeft laten opstellen.

Populatieontwikkeling wilde eend, kraakeend, kuifeend en tafeleend in Nederland (door Sovon Vogelonderzoek Nederland).

De doelstelling van de studie was om op basis van bestaande kennis de mogelijke oorzaken te signaleren van de achteruitgang van de wilde eend, kuifeend en tafeleend. Uit de studie bleek dat de winterpopulatie van de wilde eend niet alleen in Nederland, maar ook in de buurlanden duidelijk afneemt. De afname van onze broedpopulatie kent echter geen parallel met buurlanden, wat wijst op sturende factoren in eigen land. Voor Nederland is de oorzaak niet te verklaren uit klimaatverandering, veranderingen van nestsucces of overleving, noch uit de jachtdruk. De meest plausibele verklaring van de achteruitgang wordt gevonden in de afnemende overlevingskans in de kuikenfase. Het belang van deze studie ligt in de objectieve en samenhangende analyse van de oorzaken van achteruitgang en duiding van de betekenis daarvan voor de staat van instandhouding van de onderzochte eendensoorten.

Herkomst en mitigatie van Nederlandse edelherten en wilde zwijnen (WUR Alterra)

De doelstelling van het onderzoek was om inzicht te krijgen in de herkomst en genetische variatie van edelhert en zwijn in Nederland. Het onderzoek heeft uitgebreide referentiedatabases opgeleverd die een vrij compleet beeld geven van de huidige genetische samenstelling van edelherten en wilde zwijnen in Nederland en directe omgeving. De genetische diversiteit blijkt onder edelherten op de

Veluwe op een gelijkwaardig niveau te liggen als in omvangrijke bosgebieden in naburige landen, en in de Oostvaardersplassen zelfs beduidend hoger te zijn. Binnen de Veluwe bestaan verschillen in genetische samenstelling tussen deelgebieden, maar zijn er ook duidelijke aanwijzingen voor onderlinge uitwisseling. Van een zorgwekkend niveau van genetische verarming of inteelt lijkt hier op dit moment geen sprake.

De zwijnenpopulaties in zowel Limburg en Noord-Brabant als op de Veluwe zijn genetisch relatief arm en verschillen onderling sterker in genetische samenstelling. Met de uitkomsten van dit onderzoek is voor de mate van natuurlijkheid van populaties en het beheer een prima nulsituatie vastgelegd. Daarmee kan bepaald worden wanneer de stand in een kritische fase komt en er dus beheerd moet worden of dat we meer in moeten zetten op rasters en andere werende inrichtingsmaatregelen en op passages. Over deze studie is met ondersteuning door BIJ12-Faunafonds door WUR Alterra samen met de Vereniging het Edelhert een symposium georganiseerd.

Effectiviteit wildschadepreventie. Beoordelingsmethodiek en literatuurreview (door WUR Alterra)
WUR Alterra heeft in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken in samenwerking met BIJ12-Faunafonds een methodiek ontwikkeld voor het vaststellen van de effectiviteit van wildverjagende middelen. Deze methodiek wordt door BIJ12-Faunafonds toegepast bij het opzetten van nieuwe studies en bij het beoordelen van voorstellen van derden voor nieuw onderzoek en reeds uitgevoerde onderzoeken. Ook heeft WUR Alterra een overzicht opgesteld van de stand van de kennis in reeds uitgevoerde effectiviteitsstudies (kennisreview). Daaruit blijkt dat voor veel wildverjagende middelen een onderbouwing van de (in)effectiviteit ontbreekt.

4.3.3 Voorlichting

Voorlichting door consulenten

Regelmatig verzorgen medewerkers van BIJ12-Faunafonds inleidingen en lezingen voor afdelingen van landbouworganisaties, agrarische natuurverenigingen, wildbeheereenheden en overige belangstellenden. In het verslagjaar zijn op deze wijze 27 presentaties verzorgd, waarbij in totaal circa 1.100 personen aanwezig zijn geweest. Het merendeel van de presentaties zijn verzorgd voor agrariërs en jagers. Daarnaast is een gastcollege gegeven voor studenten van Hogeschool Van Hall-Larenstein en is meegewerkt aan een O+BN workshop.

De onderwerpen van de presentaties varieerden van een algemene inleiding over de werkzaamheden van het Faunafonds en de voorwaarden waaronder een tegemoetkoming kan worden verkregen, tot overlast van ganzen in natuurgebieden. Daarnaast is in een aantal voorlichtingsactiviteiten aandacht gegeven aan faunaschade door specifieke diersoorten zoals de ganzen, dassen, grote hoefdieren en wolven.

Website

Uit de statistieken van het websitebezoek blijkt dat de pagina's van de Unit Faunafonds over geheel 2016 in totaal 70.713 bezocht zijn. Dit komt neer op een gemiddelde van bijna 194 bezoekers per dag; een stijging van 113 procent ten opzichte van vorig jaar (in 2015 zijn de pagina's 21.035 keer bezocht; een gemiddelde van bijna 58 bezoekers per dag). Na de algemene pagina is de pagina met informatie over de faunaschade preventiekit het meest bezocht (6.074 bezoekers).

4.4 Overige taken van het Faunafonds

Het bestuur van het Faunafonds heeft naast zijn wettelijke taken ook een aantal bovenwettelijke taken uitgevoerd. Deze bestonden deels uit taken die voorheen door het Jachtfonds werden uitgevoerd en zijn in 2005 op formeel verzoek van de Minister door het Faunafonds overgenomen. Het andere deel van de bovenwettelijke taken wordt op verzoek van de provincie(s) door het Faunafonds uitgevoerd.

Dassenovereenkomsten

In 2016 zijn ten behoeve van eventuele nieuwe dassenovereenkomsten taxaties uitgevoerd bij grondgebruikers die:

- tot 31 december 2015 een dassenovereenkomst hadden
- alle grondgebruikers die in 2014 én 2015 een tegemoetkoming in dassenschade hebben gekregen

Dit op verzoek van de provincies en zonder dat hiervoor een aanvraag om een tegemoetkoming aan ten grondslag lag.

Oktobergrasregeling

Op verzoek van de provincies Gelderland en Noord-Holland is ganzenschade aan grasland in bepaalde gebieden in oktober vergoed.

Automatische taxaties foerageergebieden Friesland, Gelderland en Groningen

Op verzoek van de provincies Friesland, Gelderland en Groningen zijn alle in ganzenrust- of foerageergebied- liggende percelen getaxeerd, zonder dat de grondgebruiker daarvoor een tegemoetkomingsaanvraag voor heeft hoeven indienen. Vervolgens is door het Faunafonds de tegemoetkoming in de schade uitbetaald.

Preventie schade beschermde dieren - Rasters

Ter voorkoming en beperking van schade door edelherten en wilde zwijnen is in de tijd van het Jachtfonds ca. 150 km afrastering aangebracht op de Veluwe. Deze rasters, die veelal op particuliere gronden staan, werden door het Jachtfonds onderhouden. Na 1 april 2002 is het onderhoud van de rasters door het Faunafonds overgenomen. Jaarlijks vindt een inspectie van alle rasters plaats en wordt gezien welk deel van het raster moet worden vervangen. Inspectie en onderhoud vinden plaats door een extern bedrijf. Als in de loop van het jaar schade aan een raster wordt gemeld, dan wordt dat bedrijf verzocht de reparatie daarvan zo spoedig mogelijk ter hand te nemen. Op plaatsen waar geen raster kan worden geplaatst, bij wegovergangen bijvoorbeeld, zijn wildroosters aangebracht.

De rasters zijn vanaf 1 januari 2017 overgedragen aan provincie Gelderland. Ten behoeve van deze overdracht zijn door een extern bedrijf alle rasters digitaal in beeld gebracht.

Preventie schade beschermde dieren - Rotganzen verjaging Texel

Op verzoek van de provincie Noord-Holland heeft WBE Texel een vergoeding ontvangen voor het verjagen van rotganzen.

Ganzenregeling

Agrariërs in de provincies Groningen, Friesland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant met agrarische percelen gelegen in ganzenrust- of foerageergebieden hebben aanspraak op een extra vergoeding/subsidie/toeslag/compensatie voor deze percelen. Deze vergoeding wordt naast de tegemoetkoming in de getaxeerde schade uitbetaald. BIJ12-Faunafonds heeft deze regelingen in opdracht van deze zes provincies uitgevoerd. Daarnaast heeft een individuele grondgebruiker in Noord-Brabant op verzoek van Provincie Noord-Brabant een beheervergoeding van het Faunafonds gekregen voor de opvang van Taigarietganzen.

5 Financieel verslag

5.1 – Balans per 31 december 2016

(na resultaatbestemming)

	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
ACTIVA				
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	1.216.616		4.149.416	
Liquide middelen	<u>120.983</u>		<u>693.640</u>	
		<u>1.337.599</u>		<u>4.843.056</u>
PASSIVA				
BESTEMMINGSFONDS		88.993		92.350
VOORZIENINGEN		-		1.692.836
KORTLOPENDE SCHULDEN		<u>1.248.606</u>		<u>3.057.870</u>
		<u>1.337.599</u>		<u>4.843.056</u>

5.2 – Staat van baten en lasten over het jaar 2016

BATEN

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	€	€	€
<i>Wettelijke taken</i>			
Bijdrage provincies schadetegemoetkomingen	11.356.910	18.228.460	12.552.368
Bijdrage provincies onderzoek	460.000	460.000	510.000
Bijdrage provincies uitvoeringskosten	424.721	229.533	360.898
Bijdrage provincies personeelskosten	809.651	866.737	
Bijdrage provincies taxatiekosten	1.250.390	2.308.715	1.154.102
Financiële baten			830
Ontvangen behandelbedragen			718.800
Bijdrage doorbelaste personeels- en overige kosten	592.855	592.855	1.383.012
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	14.894.527	22.686.300	16.680.010
<i>Niet-wettelijke taken</i>			
Dassenovereenkomsten	(1.000)		705.217
Ganzen opvangovereenkomsten	-		1.677.747
Oktobergrasregeling	68.718		-
Auto. taxaties in ganzenfoerageergebieden	592.892		-
Schadetegemoetkoming na auto. taxaties	8.282.988		5.444.597
Muizenschade	-		319.770
Preventie schade beschermde dieren	217.272	260.000	230.655
Ganzenregeling	1.720.397	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	10.881.267	260.000	8.377.986
Totale baten	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	25.775.794	22.946.300	25.057.996

LASTEN

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	€	€	€
Wettelijke taken			
Schadetelemoetkoming schade beschermde inheemse diersoorten (incl. ontvangen behandelbedragen)	11.356.910	18.228.460	13.271.168
Onderzoek	463.357	460.000	560.444
Uitvoeringskosten	424.721	229.533	361.727
Personeelskosten	809.651	866.737	-
Taxatiekosten	1.250.390	2.308.715	1.154.103
Doorbelaste personeels- en overige kosten	592.855	592.855	1.383.012
	<u>14.897.884</u>	<u>22.686.300</u>	<u>16.730.454</u>
Niet-wettelijke taken			
Dassenovereenkomsten	(1.000)	-	705.217
Ganzen opvangovereenkomsten	-	-	1.677.747
Oktobergrasregeling	68.718	-	-
Auto. Taxaties in ganzenfoerageergebieden	592.892	-	-
Schadetelemoetkoming na auto. taxaties	8.282.988	-	5.444.597
Muizenschade	-	-	319.770
Preventie schade beschermde dieren	217.272	260.000	230.655
Ganzenregeling	1.720.397	-	-
	<u>10.881.267</u>	<u>260.000</u>	<u>8.377.986</u>
Totale lasten	<u>25.779.151</u>	<u>22.946.300</u>	<u>25.108.440</u>
Totale baten	25.775.794	-	25.057.996
Totale lasten	<u>25.779.151</u>	-	<u>25.108.440</u>
RESULTAAT	<u>(3.357)</u>	-	<u>(50.444)</u>
Resultaatbestemming			
Bijdragen provincies onderzoek	460.000	-	510.000
Kosten onderzoek	463.357	-	(560.444)
	<u>3.357</u>	-	<u>(50.444)</u>
Ottrekking aan het bestemmingsfonds	<u>3.357</u>	-	<u>(50.444)</u>

5.3 – Grondslagen voor de financiële verslaggeving

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving zoals opgenomen in de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 "Kleine organisaties-zonder-winststreven".

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Wettelijke taken

De wettelijk taken van het Faunafonds betreffen:

- het bevorderen van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade door dieren;
- het in de daarvoor in aanmerking komende gevallen verlenen van tegemoetkomingen in geleden schade, aangericht door dieren behorende tot beschermde inheemse diersoorten;
- gedeputeerde staten van de provincies van advies te dienen over de uitvoering van aan hen bij wet opgedragen taken;
- De Minister van EZ van advies te dienen bij het ontwerp van algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het Faunafonds zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Financiering

De lasten van het Faunafonds werden tot 2013 gefinancierd door de Minister van EZ. Met ingang van 2013 is het voor het Faunafonds beschikbare budget overgeheveld naar de gezamenlijke provincies. De provincies financieren de taken van het Faunafonds tot ten hoogste de door het ministerie in combinatie met de gezamenlijke provincies goedgekeurde begroting, verminderd met ontvangen financiering van derden, met uitzondering van betaalde tegemoetkomingen en gerelateerde taxatiekosten wegens schade door beschermde inheemse diersoorten en aanvullende opdrachten door de Provincies, waarvoor een open eind regeling geldt.

Decentralisatie besluit

Het Faunafonds werd sinds 1 januari 2013 gefinancierd door de gezamenlijke provincies, verenigd in het Interprovinciaal overleg (IPO). Dit is onderdeel van de afspraken over de decentralisatie van

rijkstaken naar de provincies. Het IPO is de vereniging van de twaalf provincies, waarin provinciegrensoverschrijdende taken gezamenlijk worden behartigd.

Per 1 januari 2014 viel het secretariaat van het Faunafonds onder de gemeenschappelijke werkorganisatie (GWO) BIJ12. Over 2016 wordt er met de afzonderlijke provincies afgerekend. De rekening-courant en ganzenregeling Faunafonds betreft de vordering op / schuld aan de gezamenlijke provincies.

Continuïteit

Onder de Flora- en faunawet was het Faunafonds een publiekrechtelijke rechtspersoon en zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Na de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming op 1 januari 2017 is deze status vervallen en werden de Faunafondstaken onderdeel van het takenpakket van de provincies. De provincies hebben besloten dit onder te brengen in de uitvoeringsorganisatie BIJ12 die onder verantwoordelijkheid van de vereniging IPO valt. Gedurende de overgangperiode (boekjaar 2014, 2015 en 2016) is afgesproken dat de uitvoering van de taken van het Faunafonds plaats vindt door BIJ12.

Door deze ontwikkelingen is bij inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming het Faunafonds in liquidatie getreden. Over het jaar 2016 is een jaarrekening opgesteld waarbij de gehanteerde grondslagen gelijk zijn aan de waarderingsgrondslagen zoals gehanteerd in voorgaande jaarrekeningen en gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling. De vereffening zal in 2017 plaatsvinden waarbij de afwikkeling van activa en passiva geheel tegen nominale bedragen zullen worden afgewikkeld met de provincies/Ministerie EZ/RVO. Hierdoor zullen er geen tekorten resteren, waardoor er geen effecten zijn op het vermogen en resultaat.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva.

Vorderingen

Vorderingen en schulden worden opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid van vorderingen worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij het niet vrij opvraagbare deel afzonderlijk wordt toegelicht.

Voorzieningen

De voorziening heeft betrekking op de in het boekjaar ingediende verzoekschriften voor een tegemoetkomingen in geleden schade, aangericht door dieren behorende tot de beschermde inheemse diersoorten. De verantwoorde voorziening gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen, op basis van uitgevoerde taxaties, uitbetaalde bedragen in het volgende boekjaar, voor zover bekend tot het opmaken van deze jaarrekening, en historische informatie ten aanzien van gelijksoortige verzoeken.

Door de invoering van de Wet Natuurbescherming worden de lopende verplichtingen uit hoofde van schadeuitkeringen overgedragen aan de provincies. Hierdoor is eind 2016 nog wel sprake van een verplichting, maar geen sprake van toekomstige uitkering van geldmiddelen, waardoor er geen sprake is van een voorziening.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten.

Baten en lasten

De lasten en baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Het resultaat boekjaar wordt bepaald door de gemaximeerde bijdragen van de provincies inzake onderzoek, voorlichting en opleiding en kosten onderzoek, voorlichting en opleiding, welke worden toegerekend op basis van het baten en lasten stelsel.

5.4 – Toelichting op de balans per 31 december 2016

ACTIVA**VORDERINGEN**

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Debiteuren	200	-
Faunafonds Ganzenregeling	1.187.737	-
Rekening-courant provincies		4.103.431
Overige vorderingen	28.679	45.985
	<u>1.216.616</u>	<u>4.149.416</u>

Overige vorderingen

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Te vorderen rente	302	831
Te vorderen te veel betaalde schadetelemoetkomingen	21.135	45.154
Vooruitbetaalde kosten	7.241	-
	<u>28.679</u>	<u>45.985</u>

Liquide middelen

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Coöperatieve Rabobank BA, rekening -courant II	9.196	516.819
Coöperatieve Rabobank BA, spaarrekening I	111.787	111.268
Coöperatieve Rabobank BA, spaarrekening II		18.795
Coöperatieve Rabobank BA, spaarrekening III		46.758
	<u>120.983</u>	<u>693.640</u>

PASSIVA**BESTEMMINGSFONDS**

	2016	2015
	€	€
Saldo per 1 januari	92.350	142.794
Bijdragen provincies onderzoek	460.000	510.000
Kosten van onderzoek	(463.357)	(560.444)
		-
Saldo per 31 december	<u>88.993</u>	<u>92.350</u>

VOORZIENINGEN

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Voorzieningen tegemoetkomingen schade	-	1.692.836
	-	<u>1.692.836</u>

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Provincies	157.308	-
Te betalen Ministerie EZ-Directie N&B / IPO/ provincies	157.308	-
Rekening-courant Faunafonds/ BIJ12	687.767	2.563.138
Crediteuren	272.585	-
Te betalen oktobergrasschade	-	-
Te betalen bankkosten	-	-
Te betalen accountants- en advocaatkosten	34.164	39.200
Te betalen proceskosten	-	-
Te betalen onderzoekskosten	38.950	220.599
Te betalen personeelskosten	-	29.303
Te betalen overige kosten	20.346	15.860
Te betalen vacatiekosten	-	-
Te betalen taxatiekosten	37.486	163.392
Te betalen automatiseringskosten	-	26.378
Totaal overige schulden	1.091.298	3.057.870
	<u>1.248.606</u>	<u>3.057.870</u>

WETTELIJKE TAKEN**Schadetegemoetkomingen schade beschermde inheemse diersoorten**

De betaalde schadetegemoetkomingen in 2016 zijn als volgt te specificeren:

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	€	€	€
Totaal uitbetaald in het boekjaar ¹	21.397.086	18.228.460	19.092.395
Uitbetalingen inzake niet-wettelijke taken	-8.351.706	-	-5.185.172
			<u>13.907.223</u>
Te betalen schadetegemoetkomingen ultimo boekjaar	-	-	1.692.836
Toe te rekenen schadetegemoetkomingen aan voorgaand boekjaar	-1.692.836	-	-2.314.147
	<u>11.352.544</u>	-	<u>13.285.912</u>
Overige mutaties	4.366	-	-14.744
Totaal lasten	<u>11.356.910</u>	<u>18.228.460</u>	<u>13.271.168</u>

- ¹ De kosten voor “Schadetegemoetkoming schade beschermde inheemse diersoorten” zijn lager uitgevallen dan begroot, doordat een deel van deze kosten is geboekt onder “Niet-wettelijke taken”. De totale kosten vallen hoger uit dan begroot;
- ¹ Het verschil met de in paragraaf 4.1.2. genoemde totaal uitgekeerde tegemoetkoming in 2016 (€ 21.135.313) is te verklaren doordat in dat bedrag de terugbetaalde behandelbedragen (€ 128.400), oktobergrasregeling (€ 68.718) en handmatige betalingen (€ 65.623) en een kleine balanscorrectie hierin niet zijn opgenomen;
- ¹ In verband met de nieuwe wet is er geen voorziening opgenomen voor de overlopende dossiers 2016.

Onderzoek

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	
Onderzoekskosten	463.357	460.000	560.444
	<u>463.357</u>	<u>460.000</u>	<u>560.444</u>

Uitvoeringskosten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	
Uitvoeringskosten	424.721	229.533	451.253
	<u>424.721</u>	<u>229.533</u>	<u>451.253</u>

- *De uitvoeringskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de kosten voor de omvorming en vereffening niet opgenomen zijn in de begroting.*

Personeelskosten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	€
Salarissen/payroll/detachering	775.336	836.737	-
Woon-/werkverkeer	34.315	30.000	-
	<u>809.651</u>	<u>866.737</u>	<u>-</u>

Taxatiekosten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	€	€	€
Taxatiekosten	1.250.390	2.308.715	1.154.103
	<u>1.250.390</u>	<u>2.308.715</u>	<u>1.154.103</u>

- De "Taxatiekosten" zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit is te verklaren doordat een deel van de taxatiekosten is ondergebracht bij "Kosten automatische taxaties". Ook de totale taxatiekosten zijn lager uitgevallen dan begroot.

Doorbelasting personeels- en overige kosten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	€	€	€
Doorbelaste personeels- en overige kosten	592.855	592.855	1.383.012
	<u>592.855</u>	<u>592.855</u>	<u>1.383.012</u>

- De personeelskosten in 2016 zijn lager dan in 2015. Dit is te verklaren doordat in 2016 minder juristen werkzaam zijn voor BIJ12-Faunafonds dan in 2015. Daarnaast is de inzet van de unitmanager op detacheerbasis vanaf augustus gestopt.

Wet Normering Topinkomens

In het kader van de Wet normering topinkomens moeten (semi)publieke instellingen jaarlijks de inkomens en eventuele ontslagvergoedingen van hun topfunctionarissen publiceren in de financiële jaarverslagen. De norm voor het jaar 2016 bedraagt €179.000. Bij het Faunafonds zijn er geen functionarissen in dienst. De beloning van de Unitmanager Faunafonds de heer De Jong wordt doorbelast vanuit de Provincie Friesland. De beloningen van de Unitmanager Faunafonds Jacobs en de Coördinatoren Faunazaken worden doorbelast vanuit BIJ12.

Naam	Functie	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten vergoedingen
Dhr. R. de Jong	Unitmanager/secretaris Faunafonds t/m juli 2016	0,89 detachering	50.853	-
Dhr. D. Jacobs	Coördinator Faunazaken t/m juli, vanaf augustus unitmanager/secretaris Faunafonds	0,8 fte t/m juli, daarna 1,0 fte	44.927	-

Bestuurs-/ commissieleden: vergoeding

Naam	Vergoeding (€)
J. Stahl	1.201 (donatie Sovon)
A.G. Dijkhuis	1.337
J. Heikoop	296
P. Jansen	1324
C. Kalden	1.402
W. Knol	1.024 (donatie KNJV)
H. Revoort	282
F.J.L. Smit	841
J.J.T. Teeuwisse	1.008
H. van Veen	1048
A. Vermeer	3441
J.S. Huys	753
J.G. Bongers	834
R. Foppen	1.106 (donatie Sovon)

OPDRACHTEN DERDEN**Dassenovereenkomsten**

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	€
Dassenovereenkomst	(1.000)	-	705.217

Ganzen opvangovereenkomsten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	€
Schadetegemoetkoming ANV de Waddenvogels	-	-	1.472.455
Vergoeding ANV de Waddenvogels	-	-	198.288
Ganzen opvangovereenkomst Noord-Brabant	-	-	7.004
	-	-	1.677.747

- “Schadetegemoetkoming ANV de Waddenvogels” is in 2016 ondergebracht bij Kosten automatische taxaties (Friesland)” én “Schadetegemoetkoming na auto. taxaties (Friesland)”.
- “Vergoeding ANV de Waddenvogels” is in 2016 ondergebracht bij “Ganzenregeling (Friesland)”
- “Ganzen opvangovereenkomst Noord-Brabant” is in 2016 ondergebracht bij “Ganzenregeling (Noord-Brabant)”

Oktobergrasregeling (Gelderland en Noord-Holland)

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	
Oktobergrasregeling	68.718	-	-
	<u>68.718</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

- Deze kosten worden gedekt door de begrotingspost "Tegemoetkoming schade beschermde inheemse diersoorten".

Kosten automatische taxaties (Friesland, Gelderland en Groningen)

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	€
Kosten automatische taxaties	592.892	-	-
	<u>592.892</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Deze kosten worden gedekt door de begrotingspost "Taxatiekosten".

Schadetegemoetkoming na auto. taxaties (Friesland, Gelderland en Groningen)

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	€
Tegemoetkomingen	8.282.988	-	5.444.597
	<u>8.282.988</u>	<u>-</u>	<u>5.444.597</u>

Deze kosten worden gedekt door de begrotingspost "Tegemoetkoming schade beschermde inheemse diersoorten".

Taxatie muizenschade (Friesland en Limburg)

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
€	€	€	
Taxatiekosten	-	-	315.560
Uitvoeringskosten	-	-	4.210
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>319.770</u>

Preventie schade beschermde dieren

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	€	€	€
Rasters Veluwe	209.863	250.000	212.082
Rasters Limburg	-	-	9.303
Rotganzenverjaging WBE Texel	7.409	10.000	9.270
	<u>217.272</u>	<u>260.000</u>	<u>230.655</u>

- *De kosten voor het onderhoud van de rasters op de Veluwe zijn aanzienlijk lager uitgevallen dan begroot, doordat het onderhoud halverwege 2016 opnieuw is aanbesteed.*

Ganzenregeling (Friesland, Gelderland, Groningen, Utrecht, Zeeland, Noord-Holland en Noord-Brabant)

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	€	€	€
Ganzenregeling	1.720.397	-	-
	<u>1.720.397</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

- Deze kosten waren niet opgenomen in de begroting. Dit betreft aanvullende opdrachten van de provincies en worden op hun verzoek separaat bij hen in rekening gebracht.

5.5 – Controleverklaring

Accountants



Baker Tilly Berk N.V.
 Fascinatio Boulevard 200-300
 Postbus 8545
 3009 AM Rotterdam
 T: +31 (0)10 253 59 00
 F: +31 (0)10 253 59 99
 E: rotterdam@bakertillyberk.nl
 KvK: 24425560
 www.bakertillyberk.nl

Aan: het bestuur van Faunafonds

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT**A. Verklaring over de in het jaarverslag 2016 opgenomen financieel verslag 2016****Ons oordeel**

Wij hebben het financieel verslag 2016 van het Faunafonds te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag op pagina 19 tot en met 32 opgenomen financieel verslag een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van het Faunafonds per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT;
- zijn de in het financieel verslag verantwoorde uitgaven ten bedrage van € 14.897.884 zoals uiteengezet op pagina 21 van het financieel verslag inzake wettelijke taken in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het Controleprotocol Faunafonds-najaar 2016, de Flora- en faunawet, de Beleidsregels tegemoetkomingen faunaschade, het Bestuursreglement Faunafonds en de Mandaatregeling Faunafonds.

Het financieel verslag bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Controleprotocol Faunafonds- najaar 2016 en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn



Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly Berk N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Accountants



beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag'.

Wij zijn onafhankelijk van Faunafonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beëindiging activiteiten Faunafonds

Wij vestigen de aandacht op pagina 23 van het financieel verslag, waarin uiteengezet is dat door de inwerkingtreding van de nieuwe Natuurbeschermingswet per 1 januari 2017 het Faunafonds wordt geliquideerd. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast het financieel verslag en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- hoofdstuk 1 Inleiding
- hoofdstuk 2 Positie van het Faunafonds
- hoofdstuk 3 Het Faunafonds
- hoofdstuk 4 Uitvoering kerntaken
- bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Flora-en faunawet is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Flora- en faunawet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. Kleine organisaties zonder winststreven en Flora- en Faunawet.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is op grond van artikel 91 van de Flora- en faunawet verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van het financieel verslag in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging

Accountants



topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in het financieel verslag verantwoorde uitgaven inzake de wettelijke taken. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het Controleprotocol Faunafonds najaar 2016, de Flora- en faunawet, de Beleidsregels tegemoetkomingen faunaschade, het Bestuursreglement Faunafonds en de Mandaatregeling Faunafonds. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van het financieel verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van het financieel verslag moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur het financieel verslag opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het zelfstandig bestuursorgaan te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het zelfstandig bestuursorgaan haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in het financieel verslag.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het financieel verslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te

Accountants



- leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het financieel verslag staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het zelfstandig bestuursorgaan haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in het financieel verslag. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het zelfstandig bestuursorgaan haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het financieel verslag en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of het financieel verslag een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 13 april 2017

Baker Tilly Berk N.V.
was getekend,

drs. H.J. van den Burg RA

BIJLAGEN

Bijlage 1: Samenstelling bestuur Faunafonds

Bijlage 2: Samenstelling secretariaat BIJ12-Faunafonds

Bijlage 3: Verleende tegemoetkomingen per provincie

Bijlage 4: Rekening Courant-overzicht

BIJLAGE 1: Samenstelling bestuur Faunafonds

Bestuursleden

Chris Kalden (voorzitter)

Piet Jansen (natuur)

Antoon Vermeer (landbouw)

Julia Stahl (onderzoek)

Andreas Dijkhuis (jacht)

Helga van Veen (dierenwelzijn)

Adviseur namens de provincies

Ronald Louwman (agendalid)

Adviseur namens het ministerie van Economische Zaken

Annegien Helmens (agendalid)

Unitmanager BIJ12-Faunafonds (BIJ12)

Ruud de Jong (tot 6 juli 2016)

Daan Jacobs (vanaf 6 juli 2016)

Coördinator Faunazaken (BIJ12)

Daan Jacobs (tot 6 juli 2016)

Thijs Janssens (vanaf 1 november 2016)

Notulist (BIJ12)

Esther van Wijk van Brievingh

BIJLAGE 2: Samenstelling secretariaat BIJ12–Faunafonds

Unitmanager BIJ12–Faunafonds

Ruud de Jong (tot 6 juli 2016)

Daan Jacobs (vanaf 6 juli 2016)

Coördinator Faunazaken

Daan Jacobs (tot 6 juli 2016)

Mark Westebring (waarnemend vanaf 6 juli tot 1 november 2016)

Thijs Janssens (vanaf 1 november 2016)

Coördinator Kennis en Onderzoek

Ton Heeren

Fons Koomen (a.i.)

Adviseurs Faunazaken

Koos Maasbach (Consulent Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland)

Wilmer Remijnse (Consulent Zeeland, Noord-Brabant en Limburg)

Johan Wesselink (Consulent Drenthe, Groningen en Friesland)

Rob Schuitemaker (Consulent Overijssel, Gelderland en Utrecht)

Mark Westebring

Adviseurs Juridische Zaken

Esther van Wijk van Brievingh

Marieke van der Haar

Administratieve medewerkers Faunazaken

Paulien Zonruiter-Cousijnse

Deborah de Boer

Administratief medewerker bezwaar en beroep

Lisanne de Vries (vanaf 16 augustus 2016)

Administratief, secretariael & frontoffice medewerker

Anja van Gulik

BIJLAGE 3: Overzicht verleende tegemoetkomingen per provincie in 2016

uitgekeerd bedrag	provincie											
diersoort	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord- Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid- Holland
bever		€ 1.092		€ 5.400		€ 14.108						
brandgans	€ 1.075	€ 1.971	€ 3.780.371	€ 23.919	€ 205.025	€ 6.916	€ 8.004	€ 479.576	€ 24.900	€ 45.964	€ 61.049	€ 266.564
canadagans					€ 221			€ 6.406		€ 350	€ 592	
damhert				€ 4.603								
das	€ 25.116		€ 4.286	€ 20.445	€ 939	€ 28.337	€ 12.187		€ 7.852	€ 342		
edelhert				€ 350.634								
ekster				€ 1.023				€ 255		€ 119		
grauwe gans	€ 38.671	€ 66.222	€ 1.376.803	€ 1.749.623	€ 174.255	€ 66.913	€ 34.043	€ 4.338.233	€ 397.348	€ 504.046	€ 150.325	€ 465.621
huismus				€ 1.521								
kauw				€ 141								
kleine rietgans			€ 14.570				€ 882		€ 5.370			
kleine zwaan								€ 3.625	€ 656	€ 2.694		
knobbelzwaan	€ 86	€ 2.394	€ 5.342	€ 4.703	€ 10.015	€ 2.341	€ 523	€ 10.519	€ 5.891	€ 4.852		€ 2.739
kokmeeuw			€ 9.358	€ 1.585					€ 7.681			
kolgans	€ 90.808	€ 4.120	€ 2.078.068	€ 600.336	€ 153.458	€ 2.087	€ 4.642	€ 540.854	€ 221.881	€ 177.662	€ 63.645	€ 71.646
lijster				€ 404		€ 231	€ 676			€ 351		
meerkoet			€ 472	€ 3.481				€ 3.208	€ 533	€ 2.900		€ 9.939
mees		€ 1.780		€ 26.446		€ 5.699	€ 2.979	€ 30.594		€ 21.166	€ 27.012	€ 16.528
merel								€ 381		€ 276	€ 2.336	
ree							€ 11.708					
rietgans	€ 16.735		€ 13.094	€ 605					€ 19.305			€ 1.114
roek			€ 4.989	€ 9.912		€ 3.609						
rotgans			€ 868.311					€ 173.335			€ 117.584	€ 15.704
uitgekeerd	provincie											

bedrag												
diersoort	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
smient			€ 33.999	€ 130.404	€ 1.069			€ 412.712	€ 7.724	€ 12.721	€ 7.364	€ 36.510
specht						€ 19						
spreeuw				€ 2.965				€ 60.872				
vink										€ 839	€ 4.373	
vlaamse gaai				€ 606		€ 83		€ 311				
wild zwijn				€ 23.933		€ 50.177	€ 57.772					
wilde eend								€ 8.806				€ 280
wilde zwaan			€ 3.525		€ 2.738				€ 142	€ 2.339		
zilvermeeuw												€ 277
zwarte kraai										€ 917		
Totaal per provincie	€ 172.491	€ 77.579	€ 8.193.188	€ 2.962.689	€ 547.720	€ 180.520	€ 133.416	€ 6.069.687	€ 699.283	€ 777.538	€ 434.280	€ 886.922

Verleende tegemoetkoming per diersoort(groep) per provincie

